

Biblioteksplan för Hässleholms kommun 2023–2024

Innehåll

Förord	3
Arbetsgång	3
1. Inledning	4
1.1 Syfte.....	4
1.2 Biblioteksplanens koppling till lag, riktlinjer och styrdokument	4
2. Organisation och förutsättningar för biblioteken i Hässleholms kommun	5
2.1 Organisation i kommunen	5
2.1.1 Folkbibliotek	5
2.1.2 Skolbibliotek	6
2.2 Förutsättningar	6
2.3 Tillgänglighet	7
2.4 Samverkan	8
2.4 Uppföljning av biblioteksplan 2018–2022.....	9
3. Digital delaktighet och utveckling	11
3.1 Digidelcenter	11
3.2 Det digitala skolbiblioteket.....	11
4. Fokusområden i Hässleholms biblioteksplan 2023–2024	12
4.1 Rum för lärande.....	13
4.2 Rum för inspiration.....	15
4.3 Rum för möten	16
4.4 Rum för skapande.....	17
Slutord	18
Referenser	19
Bilaga 1	21

Förord

*- Varje rad betyder någonting för mig när jag läser i böckerna ni kommer med till mig varje månad.
(100-årig Boken kommer-låntagare)*

Biblioteken står som institution på en stadig grund i det öppna svenska demokratiska samhället. De ska garantera möjligheten till fri information och vara öppna för alla. Som stöd för den enskildes livslånga lärande, vilket blir allt viktigare, spelar de en central roll. Besöken på biblioteken ska ske på lika villkor för alla och tillgänglighet är en förutsättning. Historiskt sett har folkbiblioteken i Sverige stort förtroende bland medborgarna och är fortfarande den mest besökta institutionen.

Barnavdelningen på stadsbiblioteket Stärkta bibliotek 2022

Bibliotek är en del av samhället och samhället en del av biblioteken. Det finns få platser idag som inte ställer några krav på individen att köpa eller prestera. Folkbibliotek idag är inte bara en plats att låna böcker på. Det är en plats för mänskliga möten och möjlighet att ta del av kulturupplevelser utan höga trösklar. Det är en fristad och för många även en studie- och arbetsplats med fri internetåtkomst och möjlighet att sitta i fred en stund försjunken i en bok eller tidskrift. Biblioteken är också en uppskattad plats för barnfamiljer med utbud av olika aktiviteter.

Pandemin har medfört att biblioteksvanor har ändrats och att medborgare har hittat nya sätt att använda biblioteket. Det digitala användandet har ökat kraftigt och här finns möjligheter att satsa ytterligare.

*- Vad skulle jag ha gjort utan er? Min dagliga tur till biblioteket är det som håller mig uppe.
(Låntagare på Hässleholms stadsbibliotek)*

Arbetsgång

Arbetet med planen har utförts av en styrgrupp med representanter från folk- och skolbibliotek. Anette Mjöberg, bibliotekschef, Mia Dimblad, bibliotekarie och Emma Svensson, bibliotekarie har arbetat i samråd med referensgrupper från både folk- och skolbibliotek. Dialog har förts med berörd personal på arbetsplatsmöten och andra möten.

1. Inledning

Enligt bibliotekslagen är varje kommun skyldig att ha en biblioteksplan för sin verksamhet. Hässleholms kommuns biblioteksplan gäller för all kommunal biblioteksverksamhet; folkbibliotek, skol- och gymnasiebibliotek, särskola och Skolbibliotekscentral (SBC) i Hässleholm under åren 2023–2024. Planen är en revidering av Biblioteksplanen 2018–2022 och beskriver riktningen för biblioteksverksamheten i Hässleholms kommun fram till 2024.

1.1 Syfte

Syftet med planen är att synliggöra all biblioteksverksamhet i kommunen för kommunens invånare, politiker och tjänstemän. Det är också ett gemensamt styrdokument för verksamheten på alla kommunens bibliotek.

1.2 Biblioteksplanens koppling till lag, riktlinjer och styrdokument

Hässleholms biblioteksplan har som utgångspunkt lagar, riktlinjer och styrdokument på internationell, nationell, regional och kommunal nivå.

- Bibliotek för alla genom hela livet: Regional biblioteksplan 2022–2025 för Region Skåne
- Bibliotekslag (SFS 2013:801)
- FN:s Agenda 2030
- FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, artikel 19
- FN:s Barnkonvention 2020
- Handlingsplan för att stärka barnets rättigheter, 2020/2021
- Hässleholms kommuns övergripande mål inom Strategisk plan 2022–2024
- Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011 (Gy11)
- Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2022 (Lgr22)
- Regeringens mål för kultur
- Skollagen (2010:800)
- UNESCO:s folkbiblioteks-och skolbiblioteksmanifest 2006

2. Organisation och förutsättningar för biblioteken i Hässleholms kommun

Hässleholms kommun bildades genom sammanslagning 1974 mellan kommunen Hässleholm och kringliggande närkommuner. Till ytan är det Skånes största kommun med 1307 kvadratkilometer. och den femte befolkningsmässigt med ca 52 000 invånare. Den är en viktig järnvägsknut längs den Södra stambanan och erbjuder både ett rikt kulturliv och många naturupplevelser.

2.1 Organisation i kommunen

Folkbiblioteken ingår i Kultur- och fritidsförvaltningen. SBC, Skolbibliotekscentralen och skolbiblioteken tillhör Barn- och utbildningsförvaltningen (BUF). I kommunens två integrerade folkbibliotek ansvarar BUF för skolans personal i biblioteket.

Folkbiblioteken i Hässleholm ingår i Snokabibliotek, ett samarbete mellan 6 kommuner och drygt 30 bibliotek i Skåne Nordost med gemensamt mediebestånd och bibliotekssystem för katalog och websidan www.snokabibliotek.se

2.1.1 Folkbibliotek

Folkbiblioteken i Hässleholms kommun består av stadsbibliotek och filialer i Bjärnum, Hästveda, Sösdala, Tyringe, Vinslöv och Vittsjö. Biblioteken i Hästveda och Sösdala är integrerade folk- och skolbibliotek, vilket innebär gemensamma lokaler och bestånd med skolan.

Ett av bibliotekens uppdrag i Bibliotekslagen är att erbjuda ett mångsidigt och varierat mediabestånd. 2021 låg nyförvärv vad gäller fysiska medier (tryckta böcker, ljudböcker, talböcker, film, musik och övrigt material) för Hässleholms bibliotek på totalt ca 8500 stycken enligt den årliga statistiken från Kungliga biblioteket. Då budgeten för mediainköp är oförändrad sedan många år tillbaka innebär det i princip en minskning pga höjda kostnader.

Utvecklingen av biblioteksverksamheten i kommunen finansieras genom egensökta bidrag från Region Skåne och Statens kulturråd. Ett exempel är nationella projektet Stärkta Bibliotek som gjort det möjligt att ge barnavdelningarna på alla biblioteken nya möbler och inredning.

2022 fick Snokabibliotek, där Hässleholms bibliotek ingår, ett nytt bibliotekssystem, Quria. Det är ett molnbaserat system som ska ge nya möjligheter att arbeta med bibliotekens bestånd och andra erbjudande.

Personalminskningen de senaste åren på biblioteken i Hässleholm, 3 årsverken de senaste åren (vilket betyder 5 personer sammanlagt), har lett till en tyngre arbetsbelastning för befintlig personal. Bland annat gäller nu ensamarbete på alla filialer och minskade öppettider på huvudbiblioteket. Det finns risk för att det på sikt kommer att ytterligare påverka verksamheten negativt.

Antal årsverken per 1000 invånare

År	Hlm	Skåne	Riket
2019	0,4	0,89	0,79
2020	0,3	0,89	0,78
2021	0,3	0,9	0,77

I samband med att den fysiska tillgängligheten på samhällets övriga servicefunktioner stadigt minskar är det högst troligt att räkna med ett ökat tryck på bibliotekens resurser.

2.1.2 Skolbibliotek

Skolbiblioteket är en pedagogisk resurs i skolan och ett viktigt verktyg i undervisningen på grund- och gymnasieskolor. Skolbiblioteket stödjer och främjar de utbildningsmål som gäller för skolan och lyder under skollagen och i läroplanerna Lgr22 samt Gy11.

Skollagen säger 2 kap, 36 § att "Eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek." Skollagen framhåller även att det är rektors ansvar att skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens.

I Hässleholms kommun finns 26 skolbibliotek på grundskolorna, inkluderat en grundsärskola. Av kommunens grundskolor har två anställda fackutbildade bibliotekarier varav en på ett integrerat folk- och skolbibliotek. På de andra skolorna bemannas skolbiblioteken med lärare eller övrig skolpersonal utan examen inom biblioteks- och informationsvetenskap.

Det finns två gymnasieskolor och en gymnasiesärskola i Hässleholm. De två gymnasieskolorna har fackutbildade bibliotekarier på två heltidstjänster. De har egen budget-, inköps- och systemansvar för sin verksamhet. Särskolans gymnasium bemannas med personal utan bibliotekarieutbildning. Ingen av de två nuvarande friskolorna i Hässleholms kommun har tecknat avtal med kommunens biblioteksverksamhet och det ser väldigt olika ut på de skolorna avseende tillgången till personal och lokal.

Skolbibliotekscentralen, SBC, är kommunens samordnande resurs för grundskolebibliotek. Huvuduppdraget omfattar utbildning, stöd och utvecklingsarbete i skolbiblioteksfrågor för rektorer, lärare, skolpersonal, skolbiblioteksansvarig personal samt beslutande nämnd. SBC ansvarar för och köper in medier till gemensam bokpool för de kommunala grundskolorna. Medierna fungerar som ett komplement till det egna skolbibliotekets inköp. Utskick till skolorna görs flera gånger var vecka. SBC är systemansvarig och administrerar de nya bibliotekssystemen Quria och Welib.

SBC har ett nära samarbete med kommunens filialer, huvudbibliotek samt gymnasieskolorna. Kultur- och fritidsförvaltningen samarbetar med BUF på många olika plan kring biblioteksverksamheten, i första hand genom Skolbibliotekscentralen (SBC), samt på de integrerade folk- och skolbiblioteken. Exempel är utställningar, klassbesök, författarbesök och skapande skola.

SBC bemannas av utbildade bibliotekarier på 1,5 tjänst.

2.2 Förutsättningar

I Bibliotekslagen §2 påtalas att det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Biblioteken är och ska vara en attraktiv och synlig partner i sitt lokalsamhälle, och bidra till kommunens övergripande mål. Speciellt filialbiblioteken fyller en viktig demokratisk funktion för invånarna ute i byarna. De fungerar som medborgarkontor, turistinformation och vallokal samtidigt som de ska vara

en kulturell mötesplats. Hässleholms kommunledning har under de senaste åren lagt ut Infopoints (turistinformation) och Kontaktcenter för medborgarna till kommunens 6 filialbibliotek för att spara lokaler och samordna resurser.

Under senaste året har bibliotekets roll vid oro i samhället och världen diskuterats och betonats som viktiga informationscenter i kommunerna i kristider. Biblioteken kan användas som en fast punkt för medborgarna att komma till och få aktuell information på när andra informationskanaler inte fungerar. Kommunen har en skyldighet att upprätthålla och skydda sina verksamheter mot störningar under pågående konflikter och oroliga tider. Inom kultur- och fritidsförvaltningen pågår arbetet under 2022 arbetet med en krigsorganisationsplan för verksamheten.

Biblioteken i Hässleholms kommun samverkar inom Kultur- och fritidsförvaltningen, med andra kommunala förvaltningar, med bibliotek i andra kommuner framför allt inom Skåne Nordost och på regional nivå med Region Skåne. Biblioteken deltar i nätverk för biblioteksverksamhet både nationellt och internationellt och även med olika aktörer från den ideella sektorn, såsom studieförbund, hembygds- och kulturföreningar.

2.3 Tillgänglighet

Folkbibliotek

Biblioteken ska vara för alla och fungera även för personer med funktionsnedsättning. Som ett led i arbetet med tillgänglighet på Hässleholms bibliotek har stadsbiblioteket under våren 2022 sökt och fått bidrag från Regions Skåne (biblioteksutveckling) och Statens kulturråd (Stärkta bibliotek). Ett externt konsultföretag, Begripsam, har undersökt och skrivit en rapport om bibliotekets tillgänglighet i nuläget. Personalen har också fått en utbildning för att kunna sätta sig in i vad det innebär att ha någon form av funktionsnedsättning.

I det fortsatta arbetet med bidrag från Stärkta bibliotek ska biblioteken förbättra tillgängligheten ytterligare. För att locka fler familjer har alla filialerna tidigare år prioriterat barnverksamheten där barnavdelningarna har fått en större och mer framträdande plats i lokalerna.

Att läsa kan man göra i olika format. Biblioteket erbjuder flera olika möjligheter. Ett unikt koncept som endast finns på bibliotek är storstilsböcker. Läsning genom att lyssna har blivit väldigt populärt och på biblioteket kan man både låna ljudböcker på cd och strömmande e-böcker. Snokabibliotek finns med i Biblio, en svensk biblioteks-app för e-böcker att både läsa och lyssna på.

Tillgänglighet handlar också om läsning på egna villkor. Fler och fler förlag ger även ut olika former av lättlästa böcker för både barn och vuxna. Avdelningen Lättläst på Hässleholms bibliotek växer hela tiden.

Tal-, punktskrifts- och taktila böcker har funnits länge. I Sverige är det MTM, Myndigheten för tillgängliga medier, som distribuerar och tillhandahåller dessa böcker för att man ska kunna låna dem via biblioteken. Numera blir det allt vanligare att man använder MTMs egen digitala tjänst, Legimus, för att direkt ta del av utbudet på sin egen dator eller telefon. MTM producerar också taktila bilderböcker varav en del finns att låna på på Hässleholms bibliotek.

Tillgänglighet kan också vara ett meröppet bibliotek. Det innebär att vuxna som godkänts för meröppet på sitt lånekort kan besöka biblioteket utanför ordinarie bemannade öppettider. Hösten 2017 invigdes

Hässleholms kommuns första meröppna bibliotek i Vinslöv. Det har medfört ökad utlåning och besöksantal till biblioteket och antalet registrerade meröppet-besökare har stadigt ökat. Det innebär även en större flexibilitet för förskolor att komma på tider som passar dem. Meröppet bibliotek ska ses som ett komplement och ger utökad biblioteksservice till medborgare i första hand utanför tätorten. Det är viktigt att påpeka att det inte är någon ersättning för det bemannade biblioteket och att det ökar intresset och attraktionen även för den ordinarie biblioteksverksamheten. Även i fortsättningen krävs bemannade öppettider. Under 2022 pågår en förstudie för att undersöka möjligheten till fler meröppna bibliotek i Hässleholms kommun.

Skolbibliotek

Elevers tillgång till skolbiblioteket och utbildad skolbibliotekarie under större delen av skoldagen är betydelsefull för elevers lärande. Verksamheten verkar för att på ett gott sätt bistå elever i deras utbildning och personal i deras undervisning i enlighet med Lgr22 och Gy11.

Gymnasieskolorna har bemanning på heltid, och på grundskolorna är bemanningen begränsad. Här finns utrymme för förbättring och att sträva efter större likvärdighet.

Skolbibliotekarien möter både elever och personal med olika behov och i vissa fall fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar. Det är därför viktigt att både skolbibliotekarien och skolbiblioteket som lokal är anpassade så att allas behov kan tillgodoses. Skolbibliotekarien har även ansvar för att tillgodose behov av hjälpmedel såsom Legimus och Inläsningstjänst till elever och personal.

2.4 Samverkan

Biblioteket samverkar med lokalsamhället såsom studieförbund, föreningar, ideella organisationer och även med enskilda medborgare. Ett exempel är samarbetet med Röda Korset kring språkcaféerna där volontärer kommer till biblioteket för att fika och prata på lätt svenska med de som vill utveckla sin svenska på ett lättsamt sätt. Arkivens dag är ett årligen återkommande arrangemang som firas i hela landet och under flera år har biblioteket varit skådeplatsen för detta. Det har lett till flera fruktbara samarbeten med de lokala arkiven och hembygdsföreningarna. Hesslecity, föreningen för köpmännen i centrum, öppnar för tillfällen för biblioteket att delta med popup-bibliotek och andra aktiviteter i samband med julfirande och långlördagar på stan.

Bibliotekschefen är en del av samverkansgrupper med polis, räddningstjänst, väktare och socialförvaltningen.

Utställningar, föreläsningar, workshops och aktiviteter gör biblioteket till en viktig del av den kulturella infrastrukturen i samhället och bidrar till kulturell välfärd. Detta är inte bara med i Regeringens mål för kultur av Region Skånes kulturstrategi, den så kallade kulturhustanken för bibliotek. Regionalt samverkar och deltar folkbiblioteket i projekt och utbildningar med Kultur Skåne. Bokstart, ett nationellt initierat projekt, som vänder sig till föräldrar med små barn 0–3 år med syfte att stimulera språkutveckling är nu etablerat även i Hässleholm. Barnavdelningen har här ett samarbete med BVC och Familjens hus.

Det delregionala samarbetet i Skåne Nordost inleddes 2003. Nu ingår folkbiblioteken i Bromölla, Hässleholm, Hörby, Kristianstad, Osby och Östra Göinge. Samarbetet, Snokabiblioteken, har gemensamt bibliotekssystem och sedan 2014 en gemensam digital arena; SNOKAbibliotek. Det har

bland annat inneburit ökad tillgång till medier för medborgarna och den gemensamma digitala arenan ger möjlighet att låna om och reservera på alla biblioteken och ger överblick över arrangemang på våra olika bibliotek. SNOKAbiblioteken har också medfört andra samarbeten inom till exempel integration, medieförsörjning, barnverksamhet och mångspråk. I dagsläget finns gemensam medieplan, kompetensutveckling för personalen och utvecklingsplan för Skåne Nordost-biblioteken.

Biblioteken i Hässleholm samverkar internationellt genom IFLA (International Federation of Library Associations) och nationellt genom deltagande i Svensk Biblioteksforening och andra grupper. Bibliotekschefen deltar i erfarenhetsutbyten och sammanhang utom och inom Sverige. Personalen får möjlighet till både utbildningar, kurser och deltagande i arbetsgrupper. Hässleholms bibliotek är respekterat och syns både internationellt och nationellt. Bibliotekspersonalen deltagande finansierat till största delen av stipendier och deltagandet ger både kommunen och verksamheten god marknadsföring. De kan betyda både föredrag, utställningsposters om verksamheten men även ta hand om egna arrangemang, som till exempel boksamtal på engelska. Denna synlighet utanför kommunen och landets gränser har lett till ett stort intresse att besöka Hässleholms stadsbibliotek. Hit har åländska, danska och norska bibliotek sökt sig och en norsk bibliotekarie blev så begeistrad att hon bad om att få praktikvecka. Holländska bibliotekarier väljer Hässleholm och stadsbiblioteket på sin Sverigetour och tidigare kulturministern stannade till på Hässleholms barnavdelning vid ett sällsynt besök i Skåne. Bibliotekspersonalen får inte bara möjlighet att visa och berätta om bibliotekets projekt, som t exempel Hälsohörnan, utan även få inspiration och utbyte utifrån med kollegor från andra länder.

Skolbibliotekscentralen (SBC) och Hässleholms skolbibliotek samarbetar med de övriga biblioteken i Skåne Nordost (SNOKA). SBC och gymnasiebiblioteken ingår i flera olika regionala nätverksgrupper som träffas regelbundet med syftet att arbeta för att lyfta skolbiblioteksverksamhet och utvecklingsarbete kring skolbibliotek inom respektive kommun.

SBC ingår i ett nationellt nätverk som arbetar med skolutvecklingsfrågor. Nätverket fungerar även rådgivande mot regering och riksdag i utvecklingsfrågor rörande skolbibliotek.

För gymnasiebiblioteken, SBC och grundskolebiblioteken är det angeläget att delta i de formaliserade samarbeten som erbjuds i befintliga nationella nätverk. Det ger möjlighet till både utbyte och verksamhetsutveckling genom att få diskutera skolbiblioteksverksamhet och utvecklingsfrågor på lokal, regional, nationell och internationell nivå.

2.4 Uppföljning av biblioteksplan 2018–2022

Under perioden för *Biblioteksplan för Hässleholms kommun 2019–2022* inträffade pandemin. Många delar av det offentliga samhället stängde ner. Detta gjorde att vi inte kunde fullfölja och genomföra allt som föresatt oss. Däremot fick vi uppfinna nya arbetssätt för att kunna erbjuda biblioteksservice till våra invånare i kommunen.

När biblioteken som en av de sista utposterna stängde dörrarna för allmänheten öppnade Hässleholms folkbibliotek bakdörren för att lämna ut beställd media utan risk för smitta. En telefonjour var öppen

för beställningarna. Skolbibliotek flyttade utomhus för att möta eleverna på deras skoltid och gymnasiebibliotekarierna ställde om och blev tillgängliga för elever digitalt under kvällstid.

De stängda dörrarna bidrog till en insikt om vad biblioteket betydde för individen och för samhället. Många av samtalen i jouten handlade inte bara utlämning av material utan visade på ett bredare behov av bibliotek som plats och arena. I efterdyningarna av pandemin diskuteras bibliotekens roll i civilförsvaret på nationell nivå.

Med nedstängningen av samhället accelererade också den pågående digitaliseringen av vår vardag. Fler samhällstjänster blev helt digitala och den enskilde medborgaren hänvisades till digitala möten med myndigheter och kommunservice. Det digitala utanförskapet i samhället blev tydligt och synligt. Biblioteken behöver stärkas med både kompetens och digitala resurser för att kunna erbjuda och utveckla digitalt stöd till medborgarna som så väl behövs för framtiden.

Under perioden har Snokabiblioteken upphandlat och börjat arbeta med ett helt nytt bibliotekssystem, Quria. Ett molnbaserat system som ägs av företaget Axiell som kallar Quria nästa generations bibliotekssystem. Det nya systemet visade sig inte vara helt färdigutvecklat och det har påverkat implementeringen.

Bibliotek är en lagstadgad rättighet och en demokratifråga, inte bara när det gäller tillgång till litteratur. Det är en plats för möten, lärande, inspiration och kreativt skapande. Och inte minst en inkluderande plats där dagens besök i biblioteket kan vara den enda sociala kontakten.

3. Digital delaktighet och utveckling

Ett av folkbibliotekens uppdrag är att ”verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet”, (Bibliotekslagen 7§) och skolbibliotekens särskilda pedagogiska fokus är att stärka alla elevers digitala och språkliga kompetens.

Digitaliseringen genomsyrar bibliotekens verksamhet, allt ifrån de egna systemen till förmedling av e-tjänster och kunskap om digitala verktyg till besökarna. Biblioteken har en självklar och viktig roll i arbetet med att hjälpa och utbilda människor i att använda digitala verktyg för att kunna ta del av information. En förutsättning för att biblioteken ska kunna uppfylla sina uppdrag är att den tekniska infrastrukturen och utrustningen som finns på våra folk- och skolbibliotek är adekvat. Biblioteket är beroende av att det inom organisationen finns tillgänglig IT-kompetens och digital support till de bibliotekssystemen och att IT-miljön som personalen arbetar i fungerar och har tillgång till service och access i kommunen.

Internetsstiftelsens rapport *Svenskarna och internet* visar på att den digitala klyftan, dvs mellan de som använder tekniken och de som inte gör det, stadigt krymper i Sverige. Men fortfarande är det en del som inte använder internet och det är nästan enbart äldre. Var femte pensionär använder inte internet och bland de äldsta har inte ens hälften använt sig av samhällets e- tjänster. Men även bland de som använder internet finns en stor grupp som riskerar ett utvidgat utanförskap då de på grund av bristande kännedom eller kunskap inte obehindrat och på egen hand kan hantera digitala tjänster eller aktiviteter, tex installera och använda Bank-id.

3.1 Digidelcenter

På många håll i landet finns redan så kallade Digidelcenter på biblioteken, till exempel i Helsingborg, Kristianstad och Motala. Syftet med ett sådant är att öka digital delaktighet och kunskap hos medborgarna. Ett Digidelcenter innebär inte bara samlade teknikresurser i form av datorer, scanner, kopianator och annan teknik på ett ställe i biblioteken utan även personal för handledning. För detta krävs förutom IT-kompetens både social och pedagogisk förmåga. Ett väl fungerande Digidelcenter bidrar till att minska den digitala klyftan i lokalsamhället. I Hässleholms kommun finns i dagsläget, 2022, en arbetsgrupp med representanter från biblioteket och kommunens IT-avdelning. Tillsammans arbetar man med en förstudie med syfte att på sikt etablera ett Digidelcenter på Hässleholms stadsbibliotek.

3.2 Det digitala skolbiblioteket

Skolan ansvarar för att eleverna utvecklar förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling. Alla elever ska ges möjlighet att utveckla kritiska och ansvarsfulla metoder för att kunna värdera och hantera information samt samtidens digitala teknik. I Lgr22 och i Gy11 är dessa färdigheter tydliga mål i flera av kunskapsplanerna. Ett väl fungerande skolbibliotek har kunskap om och erbjuder elever och personal stöd/utbildning i att kunna hantera de digitala verktyg, utlåningssystem och olika databaser som finns tillgängliga på den enskilda skolan. Skolbibliotekarien arbetar för elevers digitala självständighet och utveckling inom källkritik och källtillit. Biblioteket erbjuder en bas med trovärdiga källor som elever och lärare kan utgå ifrån i sina arbeten. Det är viktigt att skolbiblioteket följer den allmänna utvecklingen och kan komplettera bibliotekets

fysiska bestånd med tillgång till adekvata digitala källor. Beståndet i skolbiblioteket måste också underhållas kontinuerligt och utvärderas för att vara så uppdaterat som möjligt.

I uppdraget ligger att eleven ska:

- Hantera sina egna boklån i Welib
- Ha kunskaper om och kunna hantera databaser och tjänster relevanta för sin utbildning.
- Få digitalt stöd och undervisning i källkritik.
- Vid behov få tillgång till talböcker, nedladdning, punktskrift och andra hjälpmedel. Gäller elever med någon form av läsnedsättning.

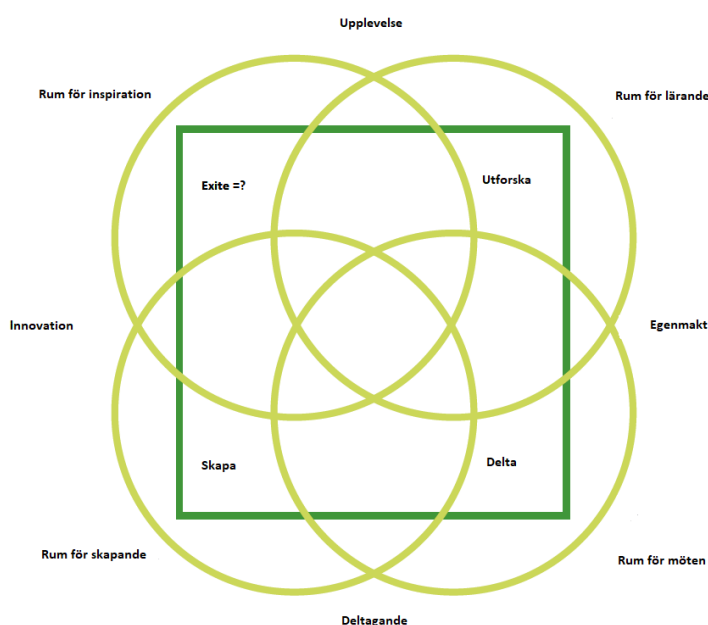
4. Fokusområden i Hässleholms biblioteksplan 2023–2024

I Hässleholm kommuns vision är Hässleholm en viktig knutpunkt där människor möts, upplever, arbetar och lär under hela livet. Med vår biblioteksplan synliggör vi bibliotekens arbete och demokratiska roll i kommunen.

Vi ser de aktuella FN-målen för Agenda 2030 om hållbar utveckling som en bra ram för bibliotekens arbete i den rollen. Målen som till exempel *God hälsa*, *God utbildning* och *Bekämpa klimatförändringarna* kan för bibliotekens del innebära att öka allmänhetens kunskap om en hållbar livsstil och klimatfrågor, ordna utställningar och programverksamhet. Även samarbete med andra förvaltningar i kommunen och lokala aktörer kommer in här.

Bidraget från Stärkta bibliotek ger folkbiblioteken i kommunen fortsatt möjlighet att göra en översyn och modernisering av bibliotekets lokaler. Med ny inredning och nya lösningar anpassas de till framtidens behov.

Skolbiblioteket är en inkluderande plats som verkar för lärande och kreativitet. Skolbibliotekarien arbetar för att inspirera elever och personal samt höja medvetenheten på skolan kring skolbibliotekets verksamhet. Det krävs en utåtriktad verksamhet och ett skolbibliotek i ständig rörelse för att uppnå attraktionskraft och för att påverka elever och personal positivt.

Vi har utgått från modellen *Folkbibliotekerne i vidensamfundet* (Jochumsen, Rasmussen och Skot-Hansen 2010.) *Se bild*. Modellen ska ses som ett verktyg. Med begreppet "rum" beskriver den bibliotekens verksamhet; rum för lärande, inspiration, möten och skapande. I samspelet mellan dessa ligger bibliotekens kraft, styrka och dess möjlighet att skapa förutsättningar för upplevelse, egenmakt, deltagande och inspiration hos användarna.

(Jochumsen, Rasmussen och Skot-Hansen *Folkbibliotekerne i vidensamfundet*, 2010)

4.1 Rum för lärande

Biblioteken bidrar till medborgares möjlighet till kunskap och delaktighet i samhället. De ska ge fri tillgång till litteratur, information och kunskap utifrån behov och förutsättningar oavsett ålder, funktionsnedsättningar eller språk. I Agenda 2030 är mål 4 *God utbildning för alla*.

Folkbiblioteken - rum för lärande

Hässleholms bibliotek ska vara en aktör i det livslånga lärandet. Biblioteken ska erbjuda en arena för fri åsiktsbildning och utveckling i det demokratiska samhället och arbeta för att minska den digitala klyftan. Ett mångsidigt utbud av medier och digitala resurser och många möjligheter att komma i kontakt med läsning är en förutsättning för detta.

Så gör vi detta:

- Samarbetar med BVC och delaktighet i det landsomfattande projektet Bokstart.
- Ger sagostunder och boktips på Familjens hus.
- Packar och skickar bokpåsar till förskolorna.
- Tar emot klassbesök från grundskolan.
- Tar emot besök från kommunens LSS-boende och ger i samband med dessa boktips och möjlighet för deras brukare att lyssna på sagor och musik.
- Samarbetar med SFI (svenska för invandrare, vuxenutbildning inom kommunen) kring visningar och bokprat med lättläst.
- Har språkcaféer tillsammans med Röda Korset.
- Aktiviteter för elever med intellektuell funktionsnedsättning i samarbete med Komvux.
- Arrangerar föreläsningar och utställningar i Hälsöörnan och Miljöörnan.
- Arbetar för ett Digidelcenter på stadsbiblioteket i samarbete med andra förvaltningar.
- Samarbete med andra aktörer, exempelvis Arkivens dag.

Skolbiblioteken – rum för lärande

Skolbibliotek är en rättighet och något som säkerställs i skollag och läroplanerna. Ett bemannat och välutrustat skolbibliotek med tid att bedriva verksamhet bidrar dessutom till att elever når lärandemålen i skolan. Tillsammans med den ordinarie undervisningen lägger skolbibliotekarien grunden till ett livslångt lärande för våra elever.

Gy11 och Lgr 22 tar upp vikten av att elever "kan använda såväl digitala som andra verktyg och medier för kunskapssökande [...] och lärande" och "kan söka sig till saklitteratur, skönlitteratur [...] som en källa till kunskap".

Så gör vi detta:

- Undervisning i samarbete med lärare i MIK och källkritik.
- Undervisning i samarbete med lärare inom läsprojekt, såsom bokprat, och bokpresentation i samarbete med lärare.
- Läsfrämjande projekt.
- Ett brett sortiment av fack- och skönlitteratur riktat till målgruppen är viktigt för att främja läslust och bidra till ökad läsförmåga.

- Hjälper till med att ta fram material till undervisning i form av artiklar, böcker, filmer, ljudklipp eller statistik.
- Stöttande och behjälplig i kunskapsinhämtandet i elevers skolarbete.
- Läger upp användare på tjänsten Legimus och ger eleven en introduktion
- Vara delaktig i skolans Systematiska kvalitetsarbete, SKA.
- SBC är huvudadministratör för kommunens Inläsningstjänst. Skolans Inläsningstjänst hanteras på den egna skolan och i vissa fall genom skolbiblioteket.

4.2 Rum för inspiration

Biblioteket ska enligt sitt uppdrag ha en så stor mångfald av litteratur och media som är möjligt utifrån tilldelade resurser. Utbudet ska präglas av allsidighet och kvalitet för alla oberoende av ålder, funktionsnedsättning, språkliga eller lästekniska hinder.

Folkbibliotek - rum för inspiration

I folkbibliotekens uppdrag ligger förutom att vara läsfrämjande att förmedla kultur i vidare bemärkelse, det kan vara att ha program, bokcirkel och utställningar.

Det ska vara ett rum för meningsfulla upplevelser kopplat till litteratur, kunskap och berättande. Biblioteken ska också kunna inspirera genom att locka med det oväntade. Det kan vara litteratur, föredrag eller utställningar som får oss att gå utanför våra invanda vanor och kan förändra vårt sätt att se och uppleva omvärlden.

Så gör vi detta:

- Stimulerar till läslust med särskilt fokus på barn och unga, t ex Sommarlovsboken.
- Skapar en inspirerande, lustfylld och kreativ miljö
- Är aktiva och synliga på sociala medier och i det digitala biblioteket
- Arbetar med en utvidgad upplevelse i form av varierande program och arrangemang
- Skapar en Miljöhörna på stadsbiblioteket och öka engagemanget för klimatfrågor i samarbete med andra aktörer.
- Vi kommer att marknadsföra och sammanställa material om de nya barnavdelningarna på stadsbiblioteket och filialerna.
- Utställningar och visningar
- Ger lästips och inspiration genom skyltning och sociala medier
- Ger Boken kommer-service till äldre i kommunen som inte kan ta sig själva till biblioteket.
- Plockar ihop och skickar depositioner med böcker till äldreboende.

Skolbiblioteken – rum för inspiration

Läroplanerna framhåller elevers lärande som centralt och undervisningen ska ge elever förutsättningar att tillägna sig, växa med och utveckla de kunskaper som förmedlas. Kunskaperna omfattar såväl intellektuella som praktiska, sinnliga och estetiska aspekter. Här fungerar skolbiblioteket som en inspirerande plats som kan ge elever stöd och inspiration i deras skoldag och fortsatt möjlighet att utvecklas i sitt lärande för att bli sitt bästa.

I Gy11 och Lgr 22 står det att "Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja att pröva och omsätta idéer i handling och att lösa problem. Alla elever ska få utveckla sin förmåga att ta initiativ och ansvar och att arbeta både självständigt och tillsammans med andra."

Så gör vi detta:

- God tillgång till digitala källor och teknik.
- Personalen på skolbiblioteken ska inspirera elever och personal samt höja medvetenheten på skolan kring sin verksamhet. Det krävs en utåtriktad verksamhet och ett skolbibliotek i ständig rörelse för att uppnå attraktionskraft och för att påverka elever och personal positivt.
- Litteraturinspiration genom utställningar och frontning, inköp av ny litteratur, olika läsprojekt, tävlingar mm kring läsning och böcker.

4.3 Rum för möten

Biblioteken är en kulturell och en social mötesplats som ska värna om och ha öppenhet för människors olikheter. En god tillgänglighet till biblioteken skapar förutsättningar för möten.

Folkbiblioteken – rum för möten

"Biblioteket ska vara tillgängligt för alla" (Bibliotekslagen 6§). Bibliotek är ett av få offentliga rum som är öppna för alla utan kostnad. Biblioteken har kallats samhällets vardagsrum, eller "tredje platsen" mellan hem och arbete.

Den lokala förankringen är viktig för funktionen som mötesplats. Stadsbiblioteket och de sex filialerna ger tillsammans geografisk tillgänglighet till ett bibliotek inom rimligt avstånd för medborgarna. Alla bibliotek är lika viktiga delar av den kommunala folkbiblioteksverksamheten. Alla orter med bibliotek ligger i anslutning till tågstation.

Hässleholms stadsbiblioteks centrala läge i kulturhus och centralstation är positivt för låntagare och besökare. Resenärer som väntar på tåg tittar in. Konferensdeltagare i kulturhuset kommer gärna förbi. Det centrala läget gör biblioteket till en samlingsplats i positiv bemärkelse men kan också vara en utmaning.

Så gör vi detta:

- Anordnar bokcirklar, läsecirklar och bokfikor på alla bibliotek
- Erbjuder IT-drop in, språkcafé och kreativa workshops.
- Flyttar Lokalsamlingen till ett nytt rum på stadsbiblioteket som ger möjligheter för samarbeten och möten mellan föreningar och medborgare.
- I anslutning kommer en ny programhörna som tillsammans med nya Miljöhörnan ger plats för möten och mindre föredrag med lokala arrangörer.
- Arbetar för fler meröppna filialbibliotek vilket ger plats för möten utanför centralorten
- Samarbetar med kommunens medborgarservice, Kontaktcenter, på filialerna

- Erbjuder turistmaterial via InfoPoints på alla bibliotek
- Arbetar för ett Digitalcenter på stadsbiblioteket

Skolbibliotek - rum för möten

Skolbiblioteket ska vara tillgängligt för elever att mötas både på och utanför lektionstid. Där de kan fördjupa sig inom ett ämne tillsammans med andra elever. Skolbiblioteket ska, liksom ett folkbibliotek, symbolisera en demokratisk plats där personer ur alla samhällsskikt, från olika kulturer och sociala tillhörigheter kan mötas. Tillgänglighet är en viktig faktor för att möjliggöra dessa möten och det är därför viktigt att sträva efter ett öppet rum under hela skoldagen.

I Lgr22 och i Gy 11 står att "Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter [och ...] inse de värden som ligger i en kulturell mångfald. Skolan är en social och kulturell mötesplats, som har både en möjlighet och ett ansvar för att stärka denna förmåga hos alla som verkar där."

Så gör vi detta:

- Bidrar till att genomföra skolans demokratiska uppdrag.
- Möjliggör med våra lokaler och öppettider tillfällen för elever att mötas.
- Erbjuder en inbjudande och trygg miljö i skolbiblioteket.
- Elevinflytande (elevråd, biblioteksråd) i skolbiblioteket, inköp, skyltning mm.
- Medverka till att öka elevernas känsla av samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen.
- Främjar interagerande och delaktighet mellan biblioteksansvarig, elever och personal.
- Lyfter fram skön- och facklitteratur om och från andra kulturer och samhällsskikt för att öka förståelsen för andra individer.

4.4 Rum för skapande

Forskning visar allt tydligare på samband mellan kreativ aktivitet och förmågan att ta del av mer djuplodande kunskap. Bibliotek ska inte bara främja litteratur och bildning, utan även erbjuda kulturell verksamhet och kreativt skapande. Bibliotek med sitt öppna rum och låga trösklar kan vara en ingång och väg till att våga ta del av det allt större utbudet av kreativa uttrycksmöjligheter.

Folkbiblioteken - rum för skapande

På allt fler platser i samhället dyker det upp möjligheter till analogt och digitalt hantverk. Intresset för återbruk är större än någonsin. På Hässleholms stadsbibliotek finns sedan 2014 Skaparbibblan, biblioteket eget Makerspace, i ett eget rum på andra våningen. Där finns möjlighet till och material för olika former av workshops, t ex återbrukshantverk, robotbyggande, pyssel, samt 3Dprinting.

Så gör vi detta:

- Erbjuder skapande verksamhet för alla åldrar, bland annat särskolans fritidsgrupper

- Arbetar med det regionala projektet *Se din konst* tillsammans med särskolan i Hässleholm för en att göra en stor utställning som ska turnera i hela Skåne
- Erbjuder lovverksamhet
- Fortsätter det uppsökande arbete med mobila workshops
- Utvecklar Skaparbibblan för att självständiga grupper ska träffas och skapa tillsammans.

Skolbiblioteken – rum för skapande

Kreativt skapande ingår i skolans alla ämnen, genom att undervisningen ska bidra till att utveckla eleverns lärande, kreativitet och fantasi. Det kreativa inslaget kan bestå dels av produktion inom kreativa ämnen såsom slöjd, bild, och musik, dels av skapande inom teoretiska ämnen i form av exempelvis text eller programmering. Skolbiblioteket ska, liksom skolan i stort, stötta eleverns lärande och målpuppfyllelse även i detta avseende.

Gy11 och i Lgr 22 pekar på vikten av att elever "kan använda såväl digitala som andra verktyg och medier för[...] skapande" och "kan söka sig till saklitteratur, skönlitteratur [...] som en källa till [...] självinsikt och glädje". I Lgr 22 står det vidare att eleverna ska få (...) utveckla olika uttrycksformer och uppleva känslor och stämningar. (...och att) skapande i bild, text och form ska vara inslag i skolans verksamhet.

Så gör vi detta:

- Projekt, och olika läsfrämjande aktiviteter och undervisning i IKT
- Olika läsprojekt och tävlingar kring läsning och böcker
- Projekt och aktiviteter inför temadagar
- Utställningar av skolarbeten
- Utebibliotek eller kapprumsbibliotek där biblioteket under skoldag eller lektionstid för att fler ska få större tillgång till sitt skolbibliotek
- Skapande skola
- Rastaktiviteter

Slutord

Biblioteksverksamheten i kommunen identifieras och redovisas i *Biblioteksplan för Hässleholms kommun 2023–2024*. Med utgångspunkt från de fyra rummen i modellen *Folkbibliotekerne i vidensamfundet* (se kapitel 4) visar planen på olika aspekter på både folk och skolbiblioteksverksamhet och speglar visionerna för verksamheten.

Biblioteksplanen spelar viktig roll för bibliotekens arbete med kommunens mål och den ger förutsättningar för att medborgare och elever i kommunens skolor ska få en god biblioteksservice. Under planperioden kommer biblioteksplanen att följas upp och utvärderas.

Bibliotekens verksamhet är med och bidrar till att Hässleholms kommun är en attraktiv och dynamisk kommun som alltid sätter medborgaren i centrum.

Referenser

Bibliotekslagen 2013:801 <http://rkrattsdb.gov.se/SFSdoc/13/130801.PDF> [2013-11-12]

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, (artikel 19) Tillgänglig: <https://fn.se/wp-content/uploads/2016/07/Allmanforklaringomdemanskligarattigheterna.pdf> [Hämtad 2022-10-26]

Biblio, svenska biblioteks egen app för e-böcker. Läs mer på: [E-böcker och e-ljudböcker - Snokabibliotek \(snokabibliotek.se\)](https://snokabibliotek.se) alt [Biblio App - Axiell Sverige](https://axiell.se)

Globala målen inom FNs Agenda 2030 tagen av FNs 193 länder 2015.
[Globala målen – För hållbar utveckling \(globalamalen.se\)](https://globalamalen.se) [Hämtad 2022-10-27]

Internetstiftelsen. *Internet och svenskarna 2021*. Tillgänglig:
<https://svenskarnaochinternet.se/app/uploads/2021/09/internetstiftelsen-svenskarna-och-internet-2021.pdf>
[Hämtad 2022-10-26]

Jochumsen, Rasmussen och Skot-Hansen. *Folkebibliotekerne i vidensamfundet*, (2010)
http://www.kulturstyrelsen.dk/fileadmin/publikationer/rapporter_oevrige/folkebib_i_vidensamfundet/pdf/Folkebib_i_videnssamf.pdf [Hämtad 2022-10-26]

KLF 2021/519. Hässleholms kommun. *Strategisk plan 2022–2024 med Budget 2022 och flerårsplan 2023–2024*.
Tillgänglig:<https://www.hassleholm.se/download/18.54f70d4217d584844fd77cd5/1648814406155/Strategisk%20plan%202022-2024%20med%20Budget%202022%20och%20fler%C3%A5rsplan%202023-2024.pdf> [Hämtad 2022-10-26]

Legimus. Digital tjänst med talböcker från Myndigheten för tillgängliga medier: [Startsida - Legimus](https://legimus.se)

Myndigheten för tillgängliga medier MTM [Myndigheten för tillgängliga medier - talböcker, punktskrift och lättläst \(mtm.se\)](https://mtm.se)

Regeringens mål för kultur <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/kultur/mal-for-kultur/>
[Hämtad 2022-11-02]

Region Skånes biblioteksplan *Regional biblioteksplan 2022–2025 för Region Skåne - Utveckling Skåne* (www.skane.se) [2022-03-10]

SFS 2013:801. *Bibliotekslag*. Kulturdepartementet. Tillgänglig:
<http://rkrattsdb.gov.se/SFSdoc/13/130801.PDF> [Hämtad 2022-10-26]

SFS 2018:1197. (2018). *Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter*.
<https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten> [Hämtad 2022-10-26]

SFS 2010:800. *Skollag*. (2010) Utbildningsdepartementet https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800#K2 [Hämtad 2022-10-26]

Skolverket. (2011). *Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011*. Tillgänglig: <https://www.skolverket.se/undervisning/gymnasieskolan/laroplan-program-och-amnen-i-gymnasieskolan/laroplan-gy11-for-gymnasieskolan> [Hämtad 2022-10-26]

Skolverket. (2022). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2022*. Tillgänglig: <https://www.skolverket.se/getFile?file=9718> [Hämtad 2010-10-26]

Skolverket. (2022). *Organisera för skolbibliotek i undervisningen*. Tillgänglig: <https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/organisera-for-skolbibliotek-i-undervisningen#h-Ansvarforskolbibliotek> [Hämtad 2022-10-26]

Strategisk plan 2022–2024 Hässleholms kommun Strategisk plan med budget - Hässleholms kommun (www.hassleholm.se) [KLF 2021/519]

Svenska Unescorådet (2006). Unescos folkbiblioteks- och skolbiblioteksmanifest, nr 1/2006. Stockholm: Svenska Unescorådet. Tillgänglig: <http://www.unesco.se/?infomat=folkbiblioteksmanifestet-skolbiblioteksmanifestet> [Hämtad 2022-10-26]

Svenskarna och internet. Årlig rapport från Internetstiftelsen [Svenskarna och internet 2022 | Svenskarna och internet](#)

Unescos folk- och skolbiblioteksmanifest *Unescos Folkbiblioteksmanifestet, skolbiblioteksmanifestet 2000* « Svenska Unescorådet <http://u4614432.fsdata.se/wp-content/uploads/2013/09/Unescos-folkbiblioteks-och-skolbiblioteksmanifest.pdf> [2013-08-13]

Bilaga 1

Lagar och övriga dokument som styr bibliotekens verksamhet. För mer info se Referenser.

Artikel 19 i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna är grunden för all biblioteksverksamhet. Den säger att var och en har rätt till åsikt- och yttrandefrihet och att sprida information och idéer.

FN:s Barnkonvention NY, togs som lag i Sverige 2020!! manifesterar barns lika rättigheter och värde. Varje barn har rätt till yttrandefrihet, tankefrihet, religionsfrihet och föreningsfrihet samt rätt att uttrycka sin mening och få sin åsikt beaktad. De har rätt till utbildning, information samt rätt till lek och fritid. Barn som tillhör en minoritet har rätt till sitt språk, sin kultur och sin religion. FN:s Barnkonvention innehåller 54 artiklar som tar upp olika rättigheter för barn under 18 år om barnets rättigheter. Den är ratificerad i alla länder i världen utom USA och är sedan 2020 lag i Sverige. Barn och ungdomar är prioriterade målgrupper och det betyder att biblioteken ska stödja och främja barn och ungas läsning och språkutveckling.

Kultur- och fritidsförvaltningen har tagit fram en egen handlingsplan för att stärka barnets rättigheter i Hässleholms kommun.

UNESCO:s folkbiblioteksmanifest publicerades första gången 1949. Den tredje och nuvarande version kom 1994. Manifestet är en deklARATION, och en rekommendation, att verka för en utveckling av folkbiblioteksverksamheten som främjar samsyn på folkbiblioteksväsendet både nationellt och internationellt. Folkbibliotekets uppgifter är att verka för läskunnighet, information, utbildning och kultur och främja läs- och skrivkunnighet samt att verksamheten i princip skall vara avgiftsfri. Tillgången till information är en förutsättning för ett medborgaransvar och för delaktighet i ett demokratiskt samhälle.

Unesco:s skolbiblioteksmanifest antogs 1999 i samarbete med IFLA. Manifestet är en deklARATION och en rekommendation, att verka för en utveckling av skolbibliotekens verksamhet. Skolbiblioteken är en del i utbildningsväsendet och dess uppgifter omfattar att stödja och främja de utbildningsmål som anges i skolans målsättning och läroplaner. Skolbiblioteket verkar för att stärka elevernas målpuppfyllelse, läsglädje, skrivkunnighet och förmåga att söka och bearbeta information. Skolbiblioteket kan fullgöra dessa uppgifter genom att upprätta handlingsplaner och utveckla sina tjänster, genom urval och anskaffning av lämpliga informationskällor samt genom att erbjuda vägledning och undervisning med hjälp av utbildad personal.

Agenda 2030 med sina 17 globala mål för hållbar utveckling är en handlingsplan som världens länder tillsammans enats för inom FN för att åstadkomma en bättre och mer hållbar framtid. Den pekar ut riktningen för global fred och rättvisa samt adresserar vår tids största utmaningar – klimatkrisen, fattigdom och ojämlikhet.

Bibliotekslagen (SFS 2013:801) som trädde i kraft 2014-01-01 formulerar folkbibliotekets uppdrag enligt §2: *Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteken/.../ ska främja*

litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrig. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.

Prioriterade målgrupper är barn och ungdomar, personer med funktionsnedsättning, personer med annat modersmål än svenska samt de nationella minoriteterna.

Medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet. Anpassade medier (som t ex litteratur på lättläst svenska, storstil och Daisy-böcker via inläsningstjänsten Legimus för talböcker) för personer med funktionsvariationer, annat modersmål än svenska och de nationella minoriteterna ska finnas.

Biblioteken ska öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i samhället och inte minst kulturlivet. En viktig del av uppdraget är att stödja och främja barn och ungas läsning och språkutveckling. Samtidigt ska det enskilda biblioteket tillgodose behovet av litteratur som inte finns på orten, så långt det är möjligt, genom det nationella systemet för fjärrlån.

Bibliotek för alla genom hela livet: Regional biblioteksplan 2022–2025 för Region Skåne.

Deras övergripande mål för den regionala biblioteksverksamheten lyder: *Stärka Skåne som en hållbar och innovativ biblioteksregion för alla invånare hela livet*
Planen har under de fyra åren utvecklingsområden på bibliotek för:

- Delaktighet och demokrati
- Lärande och läsande
- Kreativitet och kultur
- Hållbarhet och hälsa

Hässleholms kommuns övergripande mål inom Strategisk plan 2022–2024:

- Samhällsservice av hög kvalitet
- Hög livskvalitet för kommuninvånarna.
- God ekonomi
- Attraktiv arbetsgivare
- Hållbar produktion och konsumtion

Handlingsplan för att stärka barnets rättigheter, 2020/2021

Kultur- och fritidsnämnden/förvaltningen

Delmål

- Alla politiker och tjänstemän har grundläggande kunskaper om barnkonventionen och dess tillämpning.
- Det finns ett tydligt barnrättsperspektiv i förvaltningens och nämndens arbete.
- Alla beslut som rör barn ska innehålla en prövning av barnets bästa.
- Vi lyssnar in och beaktar barns åsikter i frågor som rör dem.